

II.

(Nezakonodavni akti)

UREDBE

UREDBA VIJEĆA (Euratom) 2021/948

od 27. svibnja 2021.

o uspostavi Europskog instrumenta za međunarodnu suradnju u području nuklearne sigurnosti kojim se dopunjuje Instrument za susjedstvo, razvoj i međunarodnu suradnju – Globalna Europa na temelju Ugovora o osnivanju Europske zajednice za atomsku energiju te o stavljanju izvan snage Uredbe (Euratom) br. 237/2014

VIJEĆE EUROPSKE UNIJE,

uzimajući u obzir Ugovor o osnivanju Europske zajednice za atomsku energiju, a posebno njegov članak 203.,

uzimajući u obzir prijedlog Europske komisije,

uzimajući u obzir mišljenje Europskog parlamenta ⁽¹⁾,

budući da:

- (1) Unija bi trebala podržavati i promicati svoje vrijednosti i interese diljem svijeta kako bi se ostvarili ciljevi i načela vanjskog djelovanja Unije, kako je utvrđeno u članku 3. stavku 5. te člancima 8. i 21. Ugovora o Europskoj uniji.
- (2) Kako bi se proveo novi međunarodni okvir uspostavljen Programom održivog razvoja do 2030. Ujedinjenih naroda te Globalnom strategijom za vanjsku i sigurnosnu politiku Europske unije i Europskim konsenzusom o razvoju, cilj Uredbe (EU) 2021/947 Europskog parlamenta i Vijeća ⁽²⁾ jest povećati koherentnost i osigurati djelotvornost vanjskog djelovanja Unije tako da se njezini naponi usmjere s pomoću pojednostavnjenog instrumenta radi poboljšanja provedbe različitih politika vanjskog djelovanja.
- (3) Cilj Europskog instrumenta za međunarodnu suradnju u području nuklearne sigurnosti („Instrument”), kojim se dopunjuje Instrument za susjedstvo, razvoj i međunarodnu suradnju – Globalna Europa uspostavljen Uredbom (EU) 2021/947, trebalo bi biti promicanje visoke razine nuklearne sigurnosti, zaštite od zračenja te primjene učinkovitih i djelotvornih zaštitnih mjera za nuklearne materijale u trećim zemljama, nadovezujući se na aktivnosti u okviru Europske zajednice za atomsku energiju (Zajednica). U okviru tog cilja, ovom se Uredbom nastoji pružiti potpora promicanju transparentnosti u postupcima donošenja odluka tijela u trećim zemljama u vezi s nuklearnim pitanjima.

⁽¹⁾ Mišljenje od 17. siječnja 2019. (još nije objavljeno u Službenom listu).

⁽²⁾ Uredba (EU) 2021/947 Europskog parlamenta i Vijeća od 9. lipnja 2021. o uspostavi Instrumenta za susjedstvo, razvoj i međunarodnu suradnju - Globalna Europa, izmjeni i stavljanju izvan snage Odluke br. 466/2014/EU Europskog parlamenta i Vijeća te stavljanju izvan snage Uredbe (EU) 2017/1601 Europskog parlamenta i Vijeća i Uredbe Vijeća (EZ, Euratom) br. 480/2009 (vidjeti stranicu 1 ovoga Službenog lista).

- (4) Instrument bi trebalo uspostaviti na razdoblje od sedam godina kako bi se njegovo trajanje uskladilo s trajanjem višegodišnjeg financijskog okvira utvrđenog u Uredbi Vijeća (EU, Euratom) 2020/2093 ⁽³⁾.
- (5) Ova je Uredba dio okvira izrađenog za planiranje suradnje i trebala bi dopunjavati one mjere za nuklearnu suradnju koje se financiraju u okviru Uredbe (EU) 2021/947.
- (6) Države članice Unije stranke su Ugovora o neširenju nuklearnog oružja koji je potpisan 1. srpnja 1968. i primjenjuju Dodatni protokol na svoje sporazume o zaštitnim mjerama s Međunarodnom agencijom za atomsku energiju (IAEA).
- (7) Kako bi se održalo i promicalo stalno poboljšanje nuklearne sigurnosti i njezina regulacija, Vijeće je donijelo direktive 2009/71/Euratom ⁽⁴⁾, 2011/70/Euratom ⁽⁵⁾ i 2013/59/Euratom ⁽⁶⁾. Te su direktive, kao i visoki standardi nuklearne sigurnosti i zbrinjavanja radioaktivnog otpada i istrošenoga goriva koji se primjenjuju u Zajednici, primjeri kojima se treba služiti kako bi se treće zemlje potaknulo na donošenje sličnih visokih standarda.
- (8) Zajednica i njezine države članice ugovorne su stranke Konvencije o nuklearnoj sigurnosti koja je donesena 17. lipnja 1994. i Zajedničke konvencije o sigurnosti zbrinjavanja istrošenoga goriva i sigurnosti zbrinjavanja radioaktivnog otpada koja je donesena 5. rujna 1997.
- (9) U skladu s poglavljem 10. Ugovora o osnivanju Europske zajednice za atomsku energiju („Ugovor o Euratomu”) Zajednica bi trebala nastaviti blisku suradnju s IAEA-om u pogledu nuklearne sigurnosti i nuklearnih zaštitnih mjera, u svrhu promicanja ciljeva iz glave II. poglavlja 3. i 7. Ugovora o Euratomu. Zajednica surađuje s drugim međunarodnim organizacijama i programima kojima se nastoje ostvariti slični ciljevi.
- (10) Instrumentom bi se trebala predvidjeti djelovanja kojima se podupiru zadani ciljevi i koja su u skladu s djelovanjima koja su se prethodno podupirala u okviru Uredbe Vijeća (Euratom) br. 237/2014 ⁽⁷⁾. Ti ciljevi odnose se na promicanje učinkovite kulture nuklearne sigurnosti i provedbu najviših standarda nuklearne sigurnosti i zaštite od zračenja te na stalno poboljšanje nuklearne sigurnosti, odgovorno i sigurno zbrinjavanje istrošenoga goriva i radioaktivnog otpada, razgradnje i sanacije bivših nuklearnih lokaliteta i postrojenja te učinkovitih i djelotvornih zaštitnih mjera za nuklearni materijal u trećim zemljama, posebno u zemljama pristupnicama, zemljama kandidatkinjama, potencijalnim kandidatkinjama i zemljama obuhvaćenima europskom politikom susjedstva.
- (11) Provedba ove Uredbe trebala bi se temeljiti na savjetovanju, prema potrebi, s državama članicama i njihovim relevantnim tijelima, posebno s nadležnim regulatornim tijelima u području nuklearne sigurnosti, sa Skupinom europskih regulatora za nuklearnu sigurnost te putem odbora Europskog instrumenta za međunarodnu suradnju u području nuklearne sigurnosti, kao i na dijalogu s partnerskim zemljama. Pri provedbi ove Uredbe u obzir bi trebalo uzeti zaključke Vijeća o pomoći trećim zemljama u području nuklearne sigurnosti i osiguranja usvojene 9. prosinca 2008.
- (12) Rezultate vanjskog djelovanja Zajednice trebalo bi pratiti i procjenjivati na temelju unaprijed definiranih, transparentnih i mjerljivih pokazatelja specifičnih za pojedine zemlje i prilagođenih posebnostima i ciljevima Instrumenta, a ti bi se pokazatelji po mogućnosti trebali temeljiti na Okviru EU-a za rezultate međunarodne suradnje i razvoja. Pokazatelji bi trebali biti usmjereni na kvalitetu, uspješnost i rezultate kako bi se od zemalja korisnica zahtijevala veća odgovornost prema Uniji i njezinim državama članicama u pogledu rezultata postignutih pri provedbi mjera za poboljšanje sigurnosti.

⁽³⁾ Uredba Vijeća (EU, Euratom) 2020/2093 od 17. prosinca 2020. kojom se utvrđuje višegodišnji financijski okvir za razdoblje 2021.-2027. (SL L 433 I, 22.12.2020., str. 11.).

⁽⁴⁾ Direktiva Vijeća 2009/71/Euratom od 25. lipnja 2009. o uspostavi okvira Zajednice za nuklearnu sigurnost nuklearnih postrojenja (SL L 172, 2.7.2009., str. 18.).

⁽⁵⁾ Direktiva Vijeća 2011/70/Euratom od 19. srpnja 2011. o uspostavi okvira Zajednice za odgovorno i sigurno gospodarenje istrošenim gorivom i radioaktivnim otpadom (SL L 199, 2.8.2011., str. 48.).

⁽⁶⁾ Direktiva Vijeća 2013/59/Euratom od 5. prosinca 2013. o osnovnim sigurnosnim standardima za zaštitu od opasnosti koje potječu od izloženosti ionizirajućem zračenju, i o stavljanju izvan snage direktiva 89/618/Euratom, 90/641/Euratom, 96/29/Euratom, 97/43/Euratom i 2003/122/Euratom (SL L 13, 17.1.2014., str. 1.).

⁽⁷⁾ Uredba Vijeća (Euratom) br. 237/2014 od 13. prosinca 2013. o Instrumentu suradnje u području nuklearne sigurnosti (SL L 77, 15.3.2014., str. 109.).

- (13) Unija i Zajednica trebale bi tražiti najučinkovitiji način korištenja dostupnih resursa kako bi učinak njihova vanjskog djelovanja bio optimalan. U tu svrhu trebalo bi osigurati koherentnost i komplementarnost instrumenata Unije za financiranje vanjskog djelovanja te stvaranje sinergija s drugim politikama i programima Unije. Kako bi se kombiniranim intervencijama za postizanje zajedničkog cilja ostvario maksimalan učinak, ovom bi se Uredbom trebalo dopustiti kombinirano financiranje s drugim programima Unije, uz uvjet da se tim doprinosima ne pokrivaju isti troškovi.
- (14) Ovom Uredbom utvrđuje se financijska omotnica za cijelo trajanje Instrumenta, koja predstavlja primarni referentni iznos u smislu točke 18. Međuinstitucijskog sporazuma od 16. prosinca 2020. između Europskog parlamenta, Vijeća Europske unije i Europske komisije o proračunskoj disciplini, suradnji u proračunskim pitanjima i dobrom financijskom upravljanju te novim vlastitim sredstvima, uključujući plan za uvođenje novih vlastitih sredstava ⁽⁸⁾, za Europski parlament i Vijeće tijekom godišnjeg proračunskog postupka.
- (15) Uredba (EU, Euratom) 2018/1046 Europskog parlamenta i Vijeća ⁽⁹⁾ („Financijska uredba”) primjenjuje se na Instrument. Financijskom uredbom utvrđuju se pravila o izvršenju proračuna Unije, među ostalim pravila o bespovratnim sredstvima, nagradama, nabavi, neizravnom upravljanju, financijskim instrumentima, proračunskim jamstvima, financijskoj pomoći i nadoknadi troškova vanjskim stručnjacima.
- (16) Pravila i postupci utvrđeni u Uredbi (EU) 2021/947 trebali bi se primjenjivati na provedbu ove Uredbe, prema potrebi, a provedbene odredbe u okviru ove Uredbe trebale bi odražavati odredbe predviđene tom uredbom.
- (17) Na ovu se Uredbu primjenjuju horizontalna financijska pravila koja su Europski parlament i Vijeće donijeli na temelju članka 106.a Ugovora o Euratomu i članka 322. Ugovora o funkcioniranju Europske unije (UFEU). Ta su pravila utvrđena u Financijskoj uredbi i njima se osobito određuje postupak donošenja i izvršenja proračuna s pomoću bespovratnih sredstava, nabave, nagrada i neizravnog izvršenja te predviđaju provjere odgovornosti financijskih izvršitelja. Pravila donesena na temelju članka 106.a Ugovora o Euratomu i članka 322. UFEU-a uključuju i opći režim uvjetovanosti za zaštitu proračuna Unije.
- (18) Oblike financiranja sredstvima Unije i načine njegova izvršenja utvrđene u ovoj Uredbi trebalo bi odabrati na temelju njihove sposobnosti da ostvare specifične ciljeve djelovanja i postignu rezultate, uzimajući u obzir osobito troškove kontrola, administrativno opterećenje i očekivani rizik od neusklađenosti. To bi trebalo uključivati razmatranje upotrebe jednokratnih iznosa, paušalnih stopa i jediničnih troškova te financiranja koje nije povezano s troškovima, kako je navedeno u članku 125. stavku 1. točki (a) Financijske uredbe.
- (19) Godišnji akcijski planovi i mjere trebali bi predstavljati programe rada na temelju Financijske uredbe. Godišnji akcijski planovi sastoje se od skupa mjera grupiranih u jedan dokument.
- (20) Kako bi se osigurao kontinuitet pružanja potpore u relevantnom području politike i omogućila provedba od početka višegodišnjeg financijskog okvira za razdoblje 2021.–2027., potrebno je predvidjeti primjenu ove Uredbe od početka financijske godine 2021.

⁽⁸⁾ SL L 433 I, 22.12.2020., str. 28.

⁽⁹⁾ Uredba (EU, Euratom) 2018/1046 Europskog parlamenta i Vijeća od 18. srpnja 2018. o financijskim pravilima koja se primjenjuju na opći proračun Unije, o izmjeni uredaba (EU) br. 1296/2013, (EU) br. 1301/2013, (EU) br. 1303/2013, (EU) br. 1304/2013, (EU) br. 1309/2013, (EU) br. 1316/2013, (EU) br. 223/2014, (EU) br. 283/2014 i Odluke br. 541/2014/EU te o stavljanju izvan snage Uredbe (EU, Euratom) br. 966/2012 (SL L 193, 30.7.2018., str. 1.).

- (21) U skladu s Financijskom uredbom, Uredbom (EU, Euratom) br. 883/2013 Europskog parlamenta i Vijeća ⁽¹⁰⁾ i uredbama Vijeća (EZ, Euratom) br. 2988/95 ⁽¹¹⁾, (Euratom, EZ) br. 2185/96 ⁽¹²⁾ i (EU) 2017/1939 ⁽¹³⁾ financijski interesi Unije trebaju biti zaštićeni razmjernim mjerama, među ostalim mjerama koje se odnose na sprečavanje, otkrivanje, ispravljanje i ispitivanje nepravilnosti, uključujući prijevare, na povrat izgubljenih, pogrešno plaćenih ili nepravilno upotrijebljenih sredstava te, prema potrebi, na izricanje administrativnih sankcija. Osobito, u skladu s uredbama (Euratom, EZ) br. 2185/96 i (EU, Euratom) br. 883/2013 Europski ured za borbu protiv prijevara (OLAF) ovlašten je provoditi administrativne istrage, uključujući provjere i inspekcije na terenu, radi utvrđivanja je li došlo do prijevara, korupcije ili bilo koje druge nezakonite aktivnosti, koje utječu na financijske interese Unije.

Ured europskog javnog tužitelja (EPPO) ovlašten je, u skladu s Uredbom (EU) 2017/1939, provoditi istrage i kazneni progon kaznenih djela koja utječu na financijske interese Unije, kako su predviđena u Direktivi (EU) 2017/1371 Europskog parlamenta i Vijeća ⁽¹⁴⁾. U skladu s Financijskom uredbom svaka osoba ili svaki subjekt koji prima sredstva Unije treba u potpunosti surađivati u zaštiti financijskih interesa Unije, dodijeliti potrebna prava i potreban pristup Komisiji, OLAF-u, Revizorskom sudu i, u pogledu onih država članica koje sudjeluju u pojačanoj suradnji na temelju Uredbe (EU) 2017/1939, EPPO-u, te osigurati da svaka treća strana koja je uključena u izvršavanje sredstava Unije dodijeli jednakovrijedna prava. Sporazumi s trećim zemljama i područjima i s međunarodnim organizacijama te bilo koji ugovor ili sporazum koji proizlazi iz provedbe ove Uredbe stoga bi trebali sadržavati odredbe kojima se Komisiju, OLAF, Europski revizorski sud i EPPO izričito ovlašćuje za provedbu revizija te provjera i inspekcija na terenu u skladu s njihovim nadležnostima i kojima se osigurava da svaka treća strana uključena u izvršavanje sredstava Unije dodijeli jednakovrijedna prava.

- (22) Uredbu (Euratom) br. 237/2014 trebalo bi stoga staviti izvan snage.
- (23) Radi osiguranja jedinstvenih uvjeta za provedbu ove Uredbe, provedbene ovlasti trebalo bi dodijeliti Komisiji. Te bi ovlasti trebalo izvršavati u skladu s Uredbom (EU) br. 182/2011 Europskog parlamenta i Vijeća ⁽¹⁵⁾.
- (24) Upućivanja na instrumente vanjske pomoći u Odluci Vijeća 2010/427/EU ⁽¹⁶⁾ trebalo bi smatrati upućivanjima na ovu Uredbu i na uredbe koje se u njoj navode. Komisija bi trebala osigurati da se ova Uredba provodi u skladu s Odlukom 2010/427/EU.
- (25) Djelovanja predviđena u ovoj Uredbi trebala bi biti strogo slijediti uvjete i postupke utvrđene Unijanim mjerama ograničavanja,

⁽¹⁰⁾ Uredba (EU, Euratom) br. 883/2013 Europskog parlamenta i Vijeća od 11. rujna 2013. o istragama koje provodi Europski ured za borbu protiv prijevara (OLAF) i stavljanju izvan snage Uredbe (EZ) br. 1073/1999 Europskog parlamenta i Vijeća te Uredbe Vijeća (Euratom) br. 1074/1999 (SL L 248, 18.9.2013., str. 1.).

⁽¹¹⁾ Uredba Vijeća (EZ, Euratom) br. 2988/95 od 18. prosinca 1995. o zaštiti financijskih interesa Europskih zajednica (SL L 312, 23.12.1995., str. 1.).

⁽¹²⁾ Uredba Vijeća (Euratom, EZ) br. 2185/96 od 11. studenoga 1996. o provjerama i inspekcijama na terenu koje provodi Komisija s ciljem zaštite financijskih interesa Europskih zajednica od prijevara i ostalih nepravilnosti (SL L 292, 15.11.1996., str. 2.).

⁽¹³⁾ Uredba Vijeća (EU) 2017/1939 od 12. listopada 2017. o provedbi pojačane suradnje u vezi s osnivanjem Ureda europskog javnog tužitelja („EPPO“) (SL L 283, 31.10.2017., str. 1.).

⁽¹⁴⁾ Direktiva (EU) 2017/1371 Europskog parlamenta i Vijeća od 5. srpnja 2017. o suzbijanju prijevara počinjenih protiv financijskih interesa Unije kaznenopravnim sredstvima (SL L 198, 28.7.2017., str. 29.).

⁽¹⁵⁾ Uredba (EU) br. 182/2011 Europskog parlamenta i Vijeća od 16. veljače 2011. o utvrđivanju pravila i općih načela u vezi s mehanizmima nadzora država članica nad izvršavanjem provedbenih ovlasti Komisije (SL L 55, 28.2.2011., str. 13.).

⁽¹⁶⁾ Odluka Vijeća 2010/427/EU od 26. srpnja 2010. o uspostavi organizacije i funkcioniranju Europske službe za vanjsko djelovanje (SL L 201, 3.8.2010., str. 30.).

DONIJELO JE OVU UREDBU:

GLAVA I.

OPĆE ODREDBE

Članak 1.

Predmet i područje primjene

Ovom se Uredbom, na temelju Ugovora o osnivanju Europske zajednice za atomsku energiju, uspostavlja Europski instrument za međunarodnu suradnju u području nuklearne sigurnosti („Instrument”), koji dopunjuje Instrument za susjedstvo, razvoj i međunarodnu suradnju – Globalna Europa, za razdoblje od 1. siječnja 2021. do 31. prosinca 2027.

U ovoj se Uredbi utvrđuju ciljevi Instrumenta, njegov proračun za razdoblje od 1. siječnja 2021. do 31. prosinca 2027. te oblici financiranja sredstvima Unije i načini njegova izvršenja.

Članak 2.

Ciljevi Instrumenta

1. Cilj je Instrumenta dopuniti aktivnosti nuklearne suradnje koje se financiraju na temelju Uredbe (EU) 2021/947, posebno kako bi se pružila potpora promicanju visoke razine nuklearne sigurnosti, zaštite od zračenja te primjene učinkovitih i djelotvornih zaštitnih mjera za nuklearne materijale u trećim zemljama, nadovezujući se na aktivnosti unutar Zajednice iz relevantnog regulatornog okvira Euratoma, u skladu s ovom Uredbom i na što otvoreniji način. U okviru tog cilja Instrumentom se ujedno nastoji pružiti potpora promicanju transparentnosti u postupcima donošenja odluka tijela u trećim zemljama u vezi s nuklearnim pitanjima.

2. U skladu sa stavkom 1. specifični ciljevi Instrumenta su sljedeći:

- (a) promicanje učinkovite kulture nuklearne sigurnosti i zaštite od zračenja, provedba najviših standarda nuklearne sigurnosti i zaštite od zračenja te stalno poboljšanje nuklearne sigurnosti, uključujući promicanje transparentnosti u postupcima donošenja odluka tijela u trećim zemljama u vezi sa sigurnošću nuklearnih postrojenja;
- (b) odgovorno i sigurno zbrinjavanje istrošenoga goriva i radioaktivnog otpada te razgradnja i sanacija bivših nuklearnih lokaliteta i postrojenja, uključujući promicanje transparentnosti u postupcima donošenja odluka tijela u trećim zemljama;
- (c) uspostavljanje učinkovitih i djelotvornih zaštitnih mjera za nuklearni materijal u trećim zemljama.

Članak 3.

Koherentnost, dosljednost i komplementarnost

1. Pri provedbi ove Uredbe osiguravaju se dosljednost, sinergije i komplementarnost s Uredbom (EU) 2021/947, drugim programima vanjskog djelovanja Unije i drugim relevantnim politikama i programima Unije, kao i koherentnost politika radi razvoja.

2. Prema potrebi, drugim programima Unije može se doprinijeti djelovanjima uspostavljenima ovom Uredbom, pod uvjetom da se doprinosima ne pokrivaju isti troškovi. Ovom Uredbom može se doprinijeti i mjerama uspostavljenima u okviru drugih programa Unije, pod uvjetom da se doprinosima ne pokrivaju isti troškovi.

3. Na svaki doprinos djelovanju uspostavljenom na temelju ove Uredbe primjenjuju se pravila odgovarajućeg programa Unije iz kojeg taj doprinos dolazi. Kumulativno financiranje ne smije premašiti ukupne prihvatljive troškove djelovanja, a potpora iz različitih programa Unije može se izračunati razmjerno u skladu s dokumentima u kojima su utvrđeni uvjeti za potporu.

Članak 4.

Proračun Instrumenta

Financijska omotnica za provedbu Instrumenta za razdoblje od 1. siječnja 2021. do 31. prosinca 2027. iznosi 300 milijuna EUR u tekućim cijenama.

Članak 5.

Okvir politika

Sporazumi o pridruživanju, sporazumi o partnerstvu i suradnji, multilateralni sporazumi i drugi sporazumi kojima se uspostavlja pravno obvezujući odnos između Unije i njezinih partnerskih zemalja, kao i zaključci Europskog vijeća i zaključci Vijeća, izjave sa sastanaka na vrhu, zaključci sa sastanaka na visokoj razini s partnerskim zemljama, komunikacije Komisije i zajedničke komunikacije Komisije i Visokog predstavnika Unije za vanjska pitanja i sigurnosnu politiku tvore sveobuhvatni okvir politika za provedbu ove Uredbe.

GLAVA II.

PROVEDBA INSTRUMENTA

Članak 6.

Višegodišnji okvirni programi

1. Suradnja u okviru ove Uredbe provodi se na temelju višegodišnjih okvirnih programa.
2. Cilj je višegodišnjih okvirnih programa pružanje koherentnog okvira za suradnju između Zajednice i dotičnih trećih zemalja ili regija, u skladu s općom svrhom i područjem primjene, ciljevima, načelima i politikom Zajednice te na temelju okvira politika iz članka 5.
3. Višegodišnji okvirni programi predstavljaju opću osnovu za suradnju na temelju ove Uredbe te se njima utvrđuju ciljevi Zajednice za suradnju, uzimajući u obzir potrebe dotičnih zemalja, prioritete Zajednice, međunarodnu situaciju te aktivnosti dotičnih trećih zemalja. U višegodišnjim okvirnim programima navodi se i dodana vrijednost suradnje i način izbjegavanja preklapanja s drugim programima i inicijativama, osobito programima i inicijativama međunarodnih organizacija sa sličnim ciljevima te glavnim donatorima.
4. U višegodišnjim okvirnim programima utvrđuju se prioritetna područja odabrana za financiranje, specifični ciljevi, očekivani rezultati, pokazatelji usmjereni na uspješnost i rezultate te indikativna dodjela financijskih sredstava, ukupno i po pojedinom cilju.
5. Višegodišnji okvirni programi temelje se na dijalogu s partnerskim zemljama ili regijama, koji uključuje relevantne dionike, posebno vladina i regulatorna tijela te organizacije koje su ona imenovala, kako bi se osiguralo da dotična zemlja ili regija preuzme dovoljnu razinu odgovornosti za postupak te kako bi se potaknula potpora daljnjem razvoju nuklearne sigurnosti na nacionalnoj razini.
6. Komisija donosi višegodišnje okvirne programe u skladu s postupkom ispitivanja iz članka 15. stavka 2., ako je to relevantno, nakon savjetovanja sa Skupinom europskih regulatora za nuklearnu sigurnost („ENSREG”).
7. Komisija u skladu s postupkom ispitivanja iz članka 15. stavka 2. revidira i prema potrebi ažurira višegodišnje okvirne programe najmanje četiri godine nakon njihova donošenja.

*Članak 7.***Godišnji akcijski planovi i mjere**

1. Komisija donosi godišnje akcijske planove na temelju višegodišnjih okvirnih programa. Komisija može donijeti i posebne mjere te mjere potpore.

U slučaju nepredviđenih i propisno opravdanih potreba, okolnosti ili obveza, Komisija može donijeti posebne mjere.

U akcijskim planovima i posebnim mjerama za svaku treću zemlju ili regiju navode se ciljevi koji se žele postići, postupci upravljanja, projekti koje treba financirati, okvirni raspored, očekivani rezultati te glavne aktivnosti, metode i, prema potrebi, status akcijskih planova i posebnih mjera za svaku treću zemlju ili regiju, kao i proračun i svi povezani rashodi za potporu. Ti akcijski planovi i mjere sadržavaju zbirku i sažeti opis svakog djelovanja koje treba financirati, naznaku iznosa dodijeljenih za svako djelovanje, okvirni raspored provedbe i specifične pokazatelje za praćenje, evaluaciju i preispitivanje uspješnosti i rezultata te, prema potrebi, sve povezane rashode za potporu. Ako je to primjereno, obuhvaćaju rezultate svih iskustava stečenih u okviru prethodne suradnje.

2. Akcijski planovi i mjere donose se provedbenim aktima donesenima u skladu s postupkom ispitivanja iz članka 15. stavka 2.

3. Postupak ispitivanja iz članka 15. stavka 2. ne zahtijeva se za:

- (a) posebne mjere i mjere potpore za koje financiranje sredstvima Unije ne premašuje 5 milijuna EUR;
- (b) tehničke izmjene, pod uvjetom da nemaju znatan utjecaj na ciljeve akcijskog plana ili dotičnu mjeru, kao primjerice:
 - i. promjena načina izvršenja;
 - ii. preraspodjela sredstava između djelovanja obuhvaćenih akcijskim planom;
 - iii. povećanje ili smanjenje proračuna akcijskih planova i posebnih mjera za najviše 20 % početnog proračuna i za najviše 5 milijuna EUR.

Kada se u skladu s ovim stavkom donesu posebne mjere i mjere potpore te njihove tehničke izmjene, one se dostavljaju odboru Europskog instrumenta za međunarodnu suradnju u području nuklearne sigurnosti iz članka 15. u roku od mjesec dana od njihova donošenja. Dostavljaju se i Europskom parlamentu.

4. Zbog opravdanih krajnje hitnih razloga povezanih s potrebom za brzim odgovorom Zajednice, Komisija u skladu s postupkom iz članka 15. stavka 3. donosi ili mijenja akcijske planove ili mjere putem provedbenih akata koji se odmah primjenjuju.

*Članak 8.***Mjere potpore**

1. Financiranje sredstvima Unije može pokrivati rashode za potporu provedbi Instrumenta te za postizanje njegovih ciljeva, uključujući administrativnu potporu u vezi s aktivnostima pripreme, daljnjeg postupanja, praćenja, kontrole, revizije i evaluacije koje su potrebne za provedbu, kao i rashode u sjedištu u vezi s administrativnom potporom potrebnom za Instrument, te za upravljanje operacijama koje se financiraju na temelju ove Uredbe, uključujući aktivnosti informiranja i priopćavanja te poslovne sustave informatičke tehnologije.

2. Ako rashodi za potporu nisu uvršteni u akcijske planove ili posebne mjere iz članka 7., Komisija prema potrebi donosi mjere potpore. Financiranje sredstvima Unije u okviru mjera potpore može obuhvaćati:

- (a) studije, sastanke, informiranje, podizanje svijesti, osposobljavanje, pripremu i razmjenu stečenih iskustava i najboljih praksi, aktivnosti objavljivanja i bilo koje druge administrativne rashode ili rashode za tehničku pomoć koji su nužni za programiranje djelovanja i upravljanje njima, uključujući prikupljanje informacija ili plaćene vanjske stručnjake;

- (b) rashode povezane s pružanjem informacija i djelovanja priopćavanja, uključujući razvoj komunikacijskih strategija i institucijsko priopćavanje, kao i vidljivost političkih prioriteta Unije.

Članak 9.

Metode suradnje

Kao što je predviđeno Financijskom uredbom, financiranje u okviru Instrumenta provodi Komisija, bilo izravno sama Komisija ili neizravno posredstvom bilo kojeg subjekta navedenoga u članku 62. stavku 1. točki (c) Financijske uredbe.

Članak 10.

Oblici financiranja sredstvima Unije i načini njegova izvršenja

1. Financiranje sredstvima Unije u okviru Instrumenta može biti u oblicima utvrđenima u Financijskoj uredbi, a posebno u sljedećim oblicima:

- (a) bespovratna sredstva;
- (b) ugovori o nabavi usluga ili robe;
- (c) plaćanje vanjskih stručnjaka; i
- (d) mješovito financiranje.

2. Potpora u okviru Instrumenta može se izvršavati i na temelju pravila koja se primjenjuju na Jamstvo za vanjsko djelovanje uspostavljeno Uredbom (EU) 2021/947 („Jamstvo za vanjsko djelovanje”) i doprinijeti izdvajanju rezervacija za Jamstvo za vanjsko djelovanje. Jamstvom za vanjsko djelovanje podupiru se i operacije na temelju Odluke Vijeća 77/270/Euratom ⁽¹⁷⁾.

Stopa rezervacija za operacije Jamstva za vanjsko djelovanje kojima se doprinosi potporom u okviru Instrumenta iznosi 9 %.

3. Stope rezervacija preispituju se svake tri godine od datuma početka primjene ove Uredbe.

Članak 11.

Prihvatljive osobe i subjekti

1. Prioritet se daje osobama i subjektima iz zemalja pristupnica, zemalja kandidatkinja, zemalja potencijalnih kandidatkinja i zemalja obuhvaćenih europskom politikom susjedstva. Sudjelovanje u postupcima nabave, dodjele bespovratnih sredstava i nagrada za djelovanja koja se financiraju u okviru Instrumenta otvoreno je za međunarodne organizacije kao i sve pravne subjekte koji su državljani sljedećih zemalja ili područja, a ako je riječ o pravnim osobama, koji imaju i stvarni poslovni nastan u sljedećim zemljama ili područjima:

- (a) državama članicama, korisnicima na temelju Instrumenta pretpristupne pomoći (IPA III) uspostavljenog uredbom Europskog parlamenta i Vijeća o uspostavi Instrumenta pretpristupne pomoći (IPA III) i ugovornim strankama Sporazuma o Europskom gospodarskom prostoru ⁽¹⁸⁾;
- (b) partnerskim zemljama s područja susjedstva iz članka 4. stavka 2. točke (a) Uredbe (EU) 2021/947;

⁽¹⁷⁾ Odluka Vijeća 77/270/Euratom od 29. ožujka 1977. o ovlaštenju Komisije za izdavanje zajmova Euratoma u svrhu doprinosa financiranju nuklearnih elektrana (SL L 88, 6.4.1977., str. 9.).

⁽¹⁸⁾ SL L 1, 3.1.1994., str. 3.

- (c) zemljama i područjima u razvoju, kako su navedeni na popisu primatelja službene razvojne pomoći koji je objavio Odbor za razvojnu pomoć Organizacije za gospodarsku suradnju i razvoj („popis primatelja službene razvojne pomoći”), a koji nisu članovi skupine G20, te prekomorskim zemljama i područjima kako su definirani u Odluci Vijeća 2013/755/EU ⁽¹⁹⁾;
- (d) zemljama u razvoju, kako su navedene na popisu primatelja službene razvojne pomoći, koje su članice skupine G20 te drugim zemljama i područjima ako se odgovarajući postupak odvija u kontekstu djelovanja u kojem sudjeluju, a koje financira Unija na temelju ove Uredbe;
- (e) zemljama za koje je Komisija utvrdila da postoji recipročan pristup vanjskom financiranju;
- (f) zemljama članicama Organizacije za gospodarsku suradnju i razvoj u slučaju ugovora koji se provode u najmanje razvijenoj zemlji ili visoko zaduženoj siromašnoj zemlji, kako su navedene na popisu primatelja službene razvojne pomoći;
- (g) trećim zemljama u kojima se aktivnosti odvijaju, kako je predviđeno specifičnim višegodišnjim okvirnim programima, akcijskim planovima ili mjerama.

Recipročni pristup iz prvog podstavka točke (e) može se odobriti na ograničeno razdoblje od najmanje godinu dana ako neka zemlja pod istim uvjetima prihvatljivima proglasi subjekte iz Unije i iz zemalja koje su prihvatljive na temelju ove Uredbe. Komisija odlučuje o recipročnom pristupu i njegovu trajanju nakon savjetovanja s dotičnom zemljom primateljicom ili zemljama primateljicama.

2. Sva roba i materijali koji se financiraju u okviru Instrumenta mogu potjecati iz zemalja navedenih u stavku 1. i pod uvjetima iz tog stavka.

3. Pravila utvrđena u ovom članku ne primjenjuju se na fizičke osobe, niti stvaraju ograničenja u vezi s državljanstvom za fizičke osobe, koje je zaposlio prihvatljivi ugovaratelj ili, ako je to primjenjivo, podugovaratelj, ili su ugovorom na drugi način vezane uz takvog ugovaratelja ili podugovaratelja.

4. Na djelovanja koja se sufinanciraju sa subjektom ili provode uz izravno ili neizravno upravljanje sa subjektima navedenima u članku 62. stavku 1. točki (c) podtočkama od ii. do viii. Financijske uredbe primjenjuju se i pravila prihvatljivosti za te subjekte.

5. Ako donatori financiraju skrbnički fond koji je osnovala Komisija ili se on financira vanjskim namjenskim prihodima, primjenjuju se pravila prihvatljivosti iz osnivačkog akta tog skrbničkog fonda, odnosno, u slučaju vanjskih namjenskih prihoda, iz sporazuma s donatorom.

6. U slučaju djelovanja koja se financiraju u okviru Instrumenta i u okviru nekog drugog programa Unije, prihvatljivima se smatraju subjekti koji su prihvatljivi prema bilo kojem od tih programa.

7. Pravila o prihvatljivosti iz ovog članka mogu se ograničiti s obzirom na državljanstvo, geografsku lokaciju ili prirodu podnositelja zahtjeva ili s obzirom na podrijetlo robe i materijala kada se takva ograničenja zahtijevaju zbog posebne prirode i ciljeva djelovanja te kada su potrebna radi djelotvorne provedbe tog djelovanja.

8. Ponuditelji, podnositelji zahtjeva i natjecatelji iz zemalja koje nisu prihvatljive mogu biti prihvaćeni kao prihvatljivi u slučaju hitnosti ili nedostupnosti usluga na tržištima dotičnih zemalja ili područja ili u drugim valjano opravdanim slučajevima u kojima bi primjena pravila o prihvatljivosti onemogućila ili izuzetno otežala provedbu djelovanja.

9. U svrhu promicanja lokalnih kapaciteta, tržišta i kupnji, prioritet se daje lokalnim i regionalnim ugovarateljima ako je Financijskom uredbom predviđena dodjela na temelju jedne ponude. U svim drugim slučajevima sudjelovanje lokalnih i regionalnih ugovaratelja promiče se u skladu s relevantnim odredbama Financijske uredbe.

⁽¹⁹⁾ Odluka Vijeća 2013/755/EU od 25. studenoga 2013. o pridruživanju prekomorskih zemalja i područja Europskoj uniji („Odluka o prekomorskom pridruživanju”) (SL L 344, 19.12.2013., str. 1.).

Članak 12.

Kriteriji koji se primjenjuju na međunarodnu suradnju u području nuklearne sigurnosti

1. Zajednički dogovor i recipročni sporazum između treće zemlje i Zajednice načelno se potvrđuju upućivanjem službenog zahtjeva Komisiji. Za dotičnu vladu taj je zahtjev obvezujući.
2. Treće zemlje koje žele surađivati sa Zajednicom stranke su Ugovora o neširenju nuklearnog oružja i imaju na snazi Dodatni protokol ili su sklopile sporazum o zaštitnim mjerama s IAEA-om. U potpunosti se pridržavaju temeljnih sigurnosnih načela kako su utvrđena u okviru sigurnosnih standarda IAEA-e i stranke su relevantnih konvencija, kao što su Konvencija o nuklearnoj sigurnosti i Zajednička konvencija o sigurnosti zbrinjavanja istrošenoga goriva i sigurnosti zbrinjavanja radioaktivnog otpada, ili su poduzele korake kojima se dokazuje čvrsta namjera pristupanja takvim konvencijama. U slučaju aktivne suradnje ta se namjera evaluira svake godine, uzimajući u obzir nacionalna izvješća i druge dokumente o provedbi relevantnih konvencija. Na temelju te evaluacije donosi se odluka u pogledu nastavka suradnje. U hitnim bi slučajevima primjeni tih načela iznimno trebalo pristupiti s fleksibilnošću.
3. Kako bi se osigurala i pratila sukladnost s ciljevima povezanim sa suradnjom u okviru Instrumenta, dotična treća zemlja prihvaća evaluaciju poduzetih djelovanja. Ta evaluacija omogućuje praćenje i provjeru sukladnosti s dogovorenim ciljevima te može biti uvjet za nastavak plaćanja doprinosa Zajednice.
4. Suradnja u području nuklearne sigurnosti i osiguranja koju Unija osigurava na temelju ove Uredbe nije usmjerena na promicanje nuklearne energije te se stoga ne smatra mjerom za promicanje te vrste energije u trećim zemljama.

Članak 13.

Korisnici suradnje

1. Suradnja na temelju ove Uredbe usmjerena je na:
 - (a) nadležna regulatorna tijela u području nuklearne sigurnosti i organizacije za tehničku potporu koje su im određene kako bi se zajamčile njihove tehničke vještine, neovisnost i jačanje regulatornog okvira u relevantnim temama u pogledu nuklearne sigurnosti i zaštite od zračenja;
 - (b) nacionalne agencije zadužene za sigurno zbrinjavanje radioaktivnog otpada kako bi se omogućila njegova kategorizacija, registracija i evidencija te sigurno skladištenje;
 - (c) sve dionike misije državnog sustava za vođenje evidencije i kontrolu nuklearnih materijala kako bi se uspostavile učinkovite i djelotvorne zaštitne mjere;
 - (d) operatere nuklearnih elektrana, u iznimnim slučajevima, uz ograničenje na provedbu preporuke iz istorazinske ocjene procjene rizika i sigurnosti (stres testovi) koju provodi ENSREG.
2. Ciljevi iz članka 2. stavka 1. ponajprije se nastoje postići s pomoću sljedećih mjera:
 - (a) jačanja postupaka i sustavâ regulatornog okvira;
 - (b) uspostave djelotvornih aranžmana za sprečavanje nesreća s radiološkim posljedicama, što obuhvaća i slučajno izlaganje kao i za ublažavanje takvih posljedica ako do njih dođe;
 - (c) razvoja i provedbe strategija i okvira, metodologija, tehnologije i pristupa za odgovorno i sigurno zbrinjavanje istrošenoga goriva i radioaktivnog otpada;
 - (d) potpore za osiguranje sigurnosti nuklearnih postrojenja i lokaliteta u vezi s praktičnim zaštitnim mjerama koje služe za smanjenje postojećih rizika povezanih sa zračenjem za zdravlje djelatnika i stanovništva;

- (e) razvoja i provedbe strategija i okvira za razgradnju postojećih nuklearnih postrojenja, saniranje bivših nuklearnih lokaliteta i preostalih lokaliteta povezanih s vađenjem uranovih ruda te za sanaciju i zbrinjavanje radioaktivnih predmeta i materijala potopljenih u moru;
- (f) uspostave potrebnog regulatornog okvira, metodologija, tehnologije i pristupa za provedbu nuklearnih zaštitnih mjera, među ostalim za pravilnu evidenciju i kontrolu fisibilnih materijala na razini države i na razini operatera;
- (g) potpore osposobljavanju osoblja;
- (h) ograničene opskrbe opremom za operatere nuklearnih elektrana, u iznimnim slučajevima, kako je navedeno u stavku 1 točki (d).

U posebnim i propisno opravdanim slučajevima, mjere koje se odnose na prvi podstavak točku (a) provode se suradnjom između operatera i/ili nadležnih organizacija država članica i operatera nuklearnih postrojenja trećih zemalja kako su definirana u članku 3. točki 1. Direktive 2009/71/Euratom.

Članak 7. stavak 3. ne primjenjuje se na mjere koje se odnose na prvi podstavak točku (h) ovog stavka.

Članak 14.

Praćenje, izvješćivanje i evaluacija

1. Praćenje, izvješćivanje i evaluacija provode se u skladu s člankom 41. stavcima 2., 4., 5. i 6. te člankom 42. Uredbe (EU) 2021/947.
2. Ostvarenje cilja Instrumenta mjeri se na temelju sljedećih pokazatelja i njihova utjecaja na nuklearnu sigurnost, zaštitu od zračenja i primjenu učinkovitih i djelotvornih zaštitnih mjera za nuklearne materijale:
 - (a) pripremljenih, uvedenih i/ili revidiranih pravnih i regulatornih akata, uzimajući u obzir najviše standarde nuklearne sigurnosti;
 - (b) projektnih studija, konceptnih studija ili studija izvedivosti za izgradnju postrojenja u skladu s najvišim standardima nuklearne sigurnosti; i
 - (c) rezultata mjera za poboljšanje nuklearne sigurnosti, zaštite od zračenja te učinkovitosti i djelotvornosti zaštitnih mjera, na temelju najviših standarda nuklearne sigurnosti, zaštite od zračenja i nuklearnih zaštitnih mjera, uključujući rezultate međunarodnih istorazinskih ocjena, koje su provedene u nuklearnim postrojenjima.

GLAVA III.

ZAVRŠNE ODREDBE

Članak 15.

Odbor

1. Komisiji pomaže odbor Europskog instrumenta za međunarodnu suradnju u području nuklearne sigurnosti. Navedeni odbor je odbor u smislu Uredbe (EU) br. 182/2011.
2. Pri upućivanju na ovaj stavak primjenjuje se članak 5. Uredbe (EU) br. 182/2011.
3. Pri upućivanju na ovaj stavak primjenjuje se članak 8. Uredbe (EU) br. 182/2011 u vezi s njezinim člankom 5.

Članak 16.**Informiranje, komunikacija i vidljivost te odstupanje od zahtjeva vidljivosti**

Informiranje, komunikacija i vidljivost u vezi s ciljem iz članka 3. te odstupanje od zahtjeva vidljivosti provode se u skladu s člankom 46. odnosno člankom 47. Uredbe (EU) 2021/947.

Članak 17.**ESVD**

Ova Uredba primjenjuje se u skladu s Odlukom 2010/427/EU.

Članak 18.**Stavljanje izvan snage**

Uredba (Euratom) br. 237/2014 stavlja se izvan snage.

Članak 19.**Prijelazne odredbe**

1. Ova Uredba ne utječe na nastavak ili izmjenu djelovanja započetih na temelju Uredbe (Euratom) br. 237/2014, koja se nastavlja primjenjivati na ta djelovanja do njihova zaključenja.
2. Iz financijske omotnice za Instrument mogu se također pokriti troškovi tehničke i administrativne pomoći koji su potrebni radi osiguravanja prijelaza između Instrumenta i mjera donesenih na temelju Uredbe (Euratom) br. 237/2014.
3. Iz financijske omotnice za Instrument mogu se pokriti rashodi povezani s pripremom bilo kojeg akta koji će naslijediti ovu Uredbu.
4. Ako je to potrebno, odobrena sredstva mogu se unijeti u proračun Unije nakon 2027. radi pokrivanja troškova predviđenih u članku 6. kako bi se omogućilo upravljanje djelovanjima koja nisu dovršena do 31. prosinca 2027.

Članak 20.**Stupanje na snagu**

Ova Uredba stupa na snagu sljedećeg dana od dana objave u *Službenom listu Europske unije*.

Primjenjuje se od 1. siječnja 2021.

Ova je Uredba u cijelosti obvezujuća i izravno se primjenjuje u svim državama članicama.

Sastavljeno u Bruxellesu 27. svibnja 2021.

Za Vijeće
Predsjednik
P. SIZA VIEIRA